

EKPSS DENEME-9 | AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

60 SORU | DOĞRU CEVAP VE GEREKÇE

Matematik sorularında işlem adımları; sözel sorularda doğru seçeneği ayırt eden temel gerekçe verilmiştir.

GENEL YETENEK

TÜRKÇE | 1-15. SORULAR

1. Doğru Cevap: C - Konuya farklı bir bakış kazandırmak

"Başka bir pencere açmak", ele alınan konuya alışılmışın dışında bir bakış yöneltmek demektir. Araştırmacının yeni verileri görünür kılması da konuya farklı bir açı kazandırdığını gösterir.

2. Doğru Cevap: A - Eleştiri, yapıtı hazır kalıplarla yargılamadan önce onun kendi iç düzenini kavramalıdır.

Cümle, eleştirmenin dışarıdan dayattığı ölçütler yerine yapıtın kendi kurallarını ve iç tutarlılığını anlaması gerektiğini savunur. Bu düşünceyi A seçeneği karşılamaktadır.

3. Doğru Cevap: E - Etkili not, bilgiyi seçip yapılandırarak düşüncenin akışını görünür kılar.

Parçada iyi notun bütün sözcükleri kopyalamadığı; ana düşünceleri seçip bunların ilişkisini kurduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle temel ileti, bilginin seçilerek yapılandırılmasıdır.

4. Doğru Cevap: B - Gölgeleme, sıcaklık etkisini azaltarak açık alanların kullanımını artırabilir.

Ölçümler, gölgeli rotaların daha serin olduğunu ve kullanımın arttığını göstermektedir. Buradan gölgelemenin sıcaklık etkisini azaltıp açık alan kullanımını teşvik edebileceği sonucu çıkarılır; ancak her koşul için kesin bir derece söylenemez.

5. Doğru Cevap: D - V - II - III - I - IV

Paragraf, sözlüğün niteliğini bildiren V. cümleyle başlar. II. cümle yaşayan dildeki değişimi açıklar, III. cümle bu değişime örnek verir. I. cümledeki "Bu nedenle" önceki değişimlere bağlanır; IV. cümle de yeni baskıda neyin güncelleneceğini açıklar. Sıra V-II-III-I-IV olur.

6. Doğru Cevap: B - Kısa bir ana açıklama, isteğe bağlı ayrıntılı içerikle desteklenebilir

Son cümlede hem merakın korunmasından hem de isteyen ayrıntıya ulaşmasından söz edilmektedir. Bu iki amacı birlikte sağlayan seçenek, kısa ana açıklamanın isteğe bağlı ayrıntılı içerikle desteklenmesidir.

7. Doğru Cevap: D - Bankaya alınan bütün tohumlar bekletilmeden üreticilere dağıtılmaktadır.

Parçada yalnızca ana koleksiyonu tüketmeyecek küçük örneklerin gerektiğinde paylaşıldığı belirtilir. Bütün tohumların hemen dağıtıldığına ilişkin bir bilgi yoktur; aksine ana koleksiyonun korunması esastır.

8. Doğru Cevap: A - Öyküleme

Parçada bir kişinin istasyona gelişi, bileti alışı ve trenin hareketi zaman sırasıyla aktarılmıştır. Olay akışına dayalı bu anlatım öykülemedir.

9. Doğru Cevap: E - Örneklemeye

Yazar, su tüketimini azaltmaya yönelik düşüncesini park sulaması, sayaç ve bitki seçimi gibi somut uygulamalarla açıklamıştır. Bu, örneklemeye yoludur.

10. Doğru Cevap: C - III

Paragrafın konusu bilimsel çizimin gözlem ve inceleme işlevidir. III. cümle ise fotoğraf makinelerinin teknik bir özelliğine geçerek konu bütünlüğünü bozmaktadır.

11. Doğru Cevap: E - Toplantı, 21 Mart günü saat 10.00'da başlayacak.

“Her şey” ayrı, “bugünkü” bitişik, “Ankaralı” yapım eki aldığı için kesmesiz, “hiçbir” bitişik yazılır. E seçeneğinde tarih ve saat eki doğru yazılmıştır.

12. Doğru Cevap: C - Toplantıda üç konu ele alındı: ulaşım, enerji ve su yönetimi.

C seçeneğinde genel bir yargıdan sonra örneklerin sıralanacağı yerde iki nokta doğru kullanılmıştır. Diğer seçeneklerde noktalı virgül cümlelerin öğelerini gereksiz biçimde ayırmakta ya da cümle sonu yanlış bırakılmaktadır.

13. Doğru Cevap: D - Gün doğmadan yola çıktık.

D seçeneğindeki “gün doğmadan” grubu, eylemin ne zaman gerçekleştiğini bildirir ve zarf tümleci görevindedir. “Doğmadan” sözcüğü zarf-fiildir; “gün” sözcüğü de bu fiilimsiye bağlıdır.

14. Doğru Cevap: A - Yer tamlayıcısı

“Kütüphanede” sözcüğü “nerede?” sorusuna cevap verir ve bulunma durumu eki almıştır. Bu nedenle yer tamlayıcısıdır.

15. Doğru Cevap: B - Kütüphanede aşağı yukarı tam iki saat çalıştık.

“Aşağı yukarı” yaklaşık bir süreyi, “tam” ise kesinliği bildirir. Aynı süre için bu iki ifadenin birlikte kullanılması anlam çelişkisi oluşturur.

GENEL YETENEK

MATEMATİK | 16-30. SORULAR

16. Doğru Cevap: A - 7/8

Paydaları 8'de eşitlersek $\frac{3}{4} = \frac{6}{8}$ ve $\frac{1}{2} = \frac{4}{8}$ olur. Depoda $\frac{6}{8} + \frac{5}{8} - \frac{4}{8} = \frac{7}{8}$ ton kâğıt kalır.

17. Doğru Cevap: E - 7

Paketler eşit paylaştırıldığı için $42 \div 6 = 7$ işlemi yapılır. Her mahalleye 7 paket düşer.

18. Doğru Cevap: C - 128

Başlangıçta kadın sayısı 5k, erkek sayısı 3k olsun. $(5k - 8)/(3k) = 3/2$ eşitliğinden $10k - 16 = 9k$ ve $k = 16$ bulunur. Toplam $8k = 128$ kişidir.

19. Doğru Cevap: D - 736

Onarıma ayrılan kitap sayısı $800 \times 0,15 = 120$ 'dir. Raflarda $800 - 120 = 680$ kitap kalır; 56 yeni kitap eklenince $680 + 56 = 736$ olur.

20. Doğru Cevap: B - 48

Kızın bugünkü yaşı x, annenin yaşı 3x olsun. Altı yıl önceki ilişki $3x - 6 = 5(x - 6)$ olur. Buradan $3x - 6 = 5x - 30$, $24 = 2x$ ve $x = 12$ bulunur. Anne 36 yaşında olduğundan toplam 48'dir.

21. Doğru Cevap: D - 8

İlk bölüm $180/60 = 3$ saat, ikinci bölüm $240/80 = 3$ saat sürer. İki saatlik mola da eklenince toplam süre $3 + 3 + 2 = 8$ saattir.

22. Doğru Cevap: B - 10

Başlangıçtaki tuz miktarı $30 \times 0,20 = 6$ litredir ve su eklenince değişmez. Son hacim V olsun: $6/V = 0,15$ eşitliğinden $V = 40$ litre bulunur. Eklenen su $40 - 30 = 10$ litredir.

23. Doğru Cevap: E - 15

40 öğrencinin $3/8$ 'i $40 \times 3/8 = 5 \times 3 = 15$ 'tir.

24. Doğru Cevap: C - 60

Sayı x olsun. $2x/3 - 5 = x/4 + 20$ yazılır. Taraflar düzenlenince $2x/3 - x/4 = 25$, yani $5x/12 = 25$ olur. Buradan $x = 60$ bulunur.

25. Doğru Cevap: A - 42

Toplam koltuk sayısı $8 \times 7 = 56$ 'dır. Kullanıma kapatılan 14 koltuk çıkarılırsa $56 - 14 = 42$ koltuk kalır.

26. Doğru Cevap: C - 2

Uzunluk 18 metreden 14 metreye, genişlik 12 metreden 8 metreye düşmüştür. Her iki yöndeki 4 metrelik azalma karşılıklı iki şeritten kaynaklandığı için şerit genişliği $4/2 = 2$ metredir.

27. Doğru Cevap: D - 70

C köşesindeki dış açı, uzak iç açılar A ve B'nin toplamına eşittir. $A = 2B$ olduğundan $2B + B = 150$ ve $B = 50^\circ$ bulunur. $A = 100^\circ$, $C = 180 - 150 = 30^\circ$ olduğuna göre fark $100 - 30 = 70^\circ$ 'dir.

28. Doğru Cevap: B - 2/3

İstenen olayın gerçekleşmemesi için paranın tura ve çarkın 2 ya da 3 gelmesi gerekir. Bu olasılık $1/2 \times 2/3 = 1/3$ 'tür. Buna göre istenen olasılık $1 - 1/3 = 2/3$ olur.

29. Doğru Cevap: A - C programı

A programında $120 \times \%75 = 90$, B programında $150 \times 2/3 = 100$, C programında 126 ve D programında $140 \times \%80 = 112$ kişi tamamlamıştır. En yüksek değer 126 ile C programındadır.

30. Doğru Cevap: E - 753

Onlar basamağı x olsun. Yüzler $x + 2$, birler $x - 2$ olur. Rakamlar toplamı $(x + 2) + x + (x - 2) = 3x = 15$ olduğundan $x = 5$ 'tir. Sayı 7, 5 ve 3 rakamlarından oluşur: 753.

GENEL KÜLTÜR

TARİH | 31-43. SORULAR

31. Doğru Cevap: B - Saray, tapınak ve şehir kalıntıları bırakmaları

Saray, tapınak ve şehir kalıntıları kalıcı yerleşimlerin varlığını gösterir. Diğer özellikler göçebe veya yarı göçebe Türk topluluklarında da görülebilir.

32. Doğru Cevap: E - İslamiyet'i devlet olarak kabul eden ilk Türk devleti olmaları

Karahanlılar, İslamiyet'i resmî olarak benimseyen ilk Türk devleti kabul edilir. Bu özellikleri, Türk-İslam kültürünün oluşumunda önemli bir başlangıçtır.

33. Doğru Cevap: D - Devlete nitelikli görevliler yetiştirmek ve Sünni düşüncüyü güçlendirmek

Nizamiye medreseleri, eğitilmiş devlet görevlileri ve bilim insanları yetiştirmenin yanında dönemin mezhep mücadeleleri içinde Sünni düşüncüyü desteklemek amacıyla kurulmuştur.

34. Doğru Cevap: C - Vakıf

Vakıflar, belirli mal ve gelirlerin kamu yararına sürekli biçimde kullanılmasını sağlayan kurumlardır. Eğitim, sağlık, bayındırlık ve sosyal yardım hizmetlerinin önemli bir bölümü vakıflarca desteklenmiştir.

35. Doğru Cevap: A - Nizam-ı Cedid

III. Selim'in kurduğu ve yeni düzen anlamına gelen ordu Nizam-ı Cedid'dir. İrad-ı Cedid Hazinesi de bu ordunun giderlerini karşılamak için oluşturulmuştur.

36. Doğru Cevap: E - Can, namus ve mal güvenliğinin korunması

Tanzimat Fermanı'nda can, namus ve mal güvenliği; vergilerin ve askerlik işlerinin kurala bağlanması gibi ilkeler ilan edilmiştir. Diğer seçenekler daha sonraki dönemlerle ilgilidir veya gerçekleşmemiştir.

37. Doğru Cevap: A - Mebusan üyeleri seçimle, Ayan üyeleri padişah tarafından atanarak belirlenirdi.

Kanun-ı Esasi döneminde Heyet-i Mebusan üyeleri seçim yoluyla belirlenirken Heyet-i Ayan üyelerini padişah atardı. Bu yapı, meclisin seçilmiş ve atanmış iki kanattan oluştuğunu gösterir.

38. Doğru Cevap: C - Kuzey Afrika'daki son toprağını kaybetmesi

Uşi Antlaşması ile Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı. Böylece Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprağını kaybetti.

39. Doğru Cevap: B - Temsil Heyetinin İstanbul Hükûmetince siyasi bir muhatap olarak kabul edildiğinin

İstanbul Hükûmeti temsilcisinin Temsil Heyeti ile resmî görüşme yapması, millî hareketin siyasi bir muhatap olarak tanındığını gösterir. Bu görüşmeler saltanatı kaldırmamış veya düzenli orduyu kurmamıştır.

40. Doğru Cevap: D - Kütahya-Eskişehir Savaşlarının sona ermesi

Kütahya-Eskişehir Savaşları Temmuz 1921'de, Birinci İnönü'den aylar sonra yapılmıştır; bu savaşların sona ermesi Birinci İnönü'nün sonucu değildir. Diğer gelişmeler Birinci İnönü zaferinin siyasi ve askerî etkileriyle ilişkilidir.

41. Doğru Cevap: D - Eğitim kurumlarını tek çatı altında birleştirmek

Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanarak eğitimde birlik sağlanmak istenmiştir.

42. Doğru Cevap: C - Boğazlar Komisyonunun kaldırılması ve Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğinin güçlenmesi

Montrö ile uluslararası Boğazlar Komisyonu kaldırılmış, Boğazların yönetimi Türkiye'ye bırakılmış ve Türkiye'nin bölgede asker bulundurma yetkisi tanınmıştır.

43. Doğru Cevap: A - Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunun kurulması

1951 Paris Antlaşması ile kurulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, Fransa ve Almanya başta olmak üzere altı ülkeyi ekonomik iş birliğinde birleştirmiş ve Avrupa bütünleşmesinin temel kurumlarından biri olmuştur.

GENEL KÜLTÜR

TÜRKİYE COĞRAFYASI | 44-48. SORULAR

44. Doğru Cevap: E - Ege kıyıları

Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik uzandığı için vadiler ulaşım koridoru oluşturur ve deniz etkisi iç kesimlere daha kolay sokulur. Karadeniz ve Akdeniz'in büyük bölümünde dağlar kıyıya paraleldir.

45. Doğru Cevap: B - Çay

Çay, bol ve düzenli yağış ile ılıman koşullar ister. Türkiye'de ticari üretimi özellikle Rize ve çevresindeki Doğu Karadeniz kıyılarında yoğunlaşır.

46. Doğru Cevap: A - Antalya

Antalya, kıyı turizminin en yoğun olduğu illerden biridir. Yaz döneminde turist ve mevsimlik çalışan sayısının artması geçici nüfus yükselişine yol açar.

47. Doğru Cevap: B - Menteşe yöresi

Menteşe yöresinde dağlık alanlardaki vadilerin deniz altında kalması, çok sayıda koy ve körfezden oluşan ria tipi kıyıların gelişmesini sağlamıştır.

48. Doğru Cevap: E - Deriner Barajı - Dicle

Deriner Barajı Dicle üzerinde değil, Çoruh Nehri üzerindedir. Diğer eşleştirmeler doğrudur.

GENEL KÜLTÜR

TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ | 49-54. SORULAR

49. Doğru Cevap: D - Sosyal devlet

Sosyal devlet, kişilerin asgari yaşam koşullarına ulaşmasını destekler ve sosyal risklere karşı güvence sağlar. Sosyal yardım ve sosyal güvenlik politikaları bu ilkenin doğrudan uygulamalarıdır.

50. Doğru Cevap: C - Eğitim ve öğrenim hakkı

Öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştıran burs ve materyal desteği doğrudan eğitim ve öğrenim hakkıyla ilişkilidir.

51. Doğru Cevap: C - Cumhurbaşkanı

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde merkezî yönetim bütçe kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine Cumhurbaşkanı sunar.

52. Doğru Cevap: E - Yerinden yönetim

Yerel yönetimlerin ayrı kamu tüzel kişiliğine, seçilmiş karar organlarına ve idari-mali özerkliğe sahip olması yerinden yönetim ilkesinin sonucudur.

53. Doğru Cevap: B - Kamu gücü işlemi nedeniyle anayasal ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki bir hakkın ihlal edildiği iddiasıyla olağan başvuru yollarının tüketilmesi

Bireysel başvuru, kamu gücü tarafından ihlal edildiği ileri sürülen ve hem Anayasa'da hem Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında korunan temel haklara ilişkindir. Kural olarak olağan kanun yolları tüketilmiş olmalıdır.

54. Doğru Cevap: D - Kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarını TBMM adına denetlemek

Sayıştay, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının gelir, gider ve mallarını TBMM adına denetler ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlar.

GENEL KÜLTÜR

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GÜNCEL BİLGİLER | 55-60. SORULAR

55. Doğru Cevap: A - Strazburg

UNESCO'nun 2024 Dünya Kitap Başkenti Strazburg'dur.

Resmî kaynak: <https://www.unesco.org/en/world-book-capital-network/strasbourg-2024> | Olay/kayıt tarihi: 2024

56. Doğru Cevap: E - Olympiacos

Olympiacos, 29 Mayıs 2024'te oynanan finalde Fiorentina'yı 1-0 yenerek UEFA Avrupa Konferans Ligi şampiyonu olmuştur.

Resmî kaynak: <https://www.uefa.com/uefaconferenceleague/history/2024/> | Olay/kayıt tarihi: 2024-05-29

57. Doğru Cevap: D - Lahey

2025 NATO Zirvesi Hollanda'nın Lahey kentinde düzenlenmiştir.

Resmî kaynak: <https://www.natosummit2025.nl/> | Olay/kayıt tarihi: 2025-06-24

58. Doğru Cevap: A - Nice

2025 Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı 9-13 Haziran 2025 tarihlerinde Fransa'nın Nice kentinde yapılmıştır.

Resmî kaynak: <https://sdgs.un.org/conferences/ocean2025> | Olay/kayıt tarihi: 2025-06-09

59. Doğru Cevap: B - Riken Yamamoto

2024 Pritzker Mimarlık Ödülü, kamusal ve özel alanlar arasındaki eşikleri yeniden ele alan çalışmalarıyla Riken Yamamoto'ya verilmiştir.

Resmî kaynak: <https://www.pritzkerprize.com/laureates/riken-yamamoto> | Olay/kayıt tarihi: 2024-03-05

60. Doğru Cevap: C - Chengdu

12. Dünya Oyunları 7-17 Ağustos 2025 tarihlerinde Çin'in Chengdu kentinde gerçekleştirilmiştir.

Resmî kaynak: <https://www.theworldgames.org/editions/Chengdu-CHN-2025-14> | Olay/kayıt tarihi: 2025-08-07